

SPANYOL

Az Alfaguara Kiadó újdonságai között tallózva ezúttal a legkülönfélébb műfajú köteteket találjuk. Kezdetnek itt van a friss Nobel-díjas, Mario VARGAS LLOSA új könyve, a *La civilización del espectáculo*, mely a kortárs kultúra egyik legszembetűnőbb problémáját boncolgatja. Azt mégpedig, hogy az értelmiség, amely a XX. századig tudatosan részt vett a társadalmi vitákban és kötelességnek tartotta a nyilvános állásfoglalást, mára miért húzódott vissza, miért döntött úgy, hogy a diszkrét hallgatás elefántcsonttornyában éljen, és létezése különösebb társadalmi hatás nélkül maradjon. A Nobel-díjas író nem kevesebbet állít, mint hogy „a kultúra, a szó hagyományos értelmében, napjainkra az eltűnés határára került”, hiszen eredeti társadalmi küldetését mára az egyéni szórakozás-szórakoztatás funkciója tölti be. „E rövid esszének nem célja a kortárs kultúra számos értelmezését tovább szaporítani, mindössze meg kívánja állapítani, hogy amit akkor mondtak kultúrának, amikor az én generációm iskolába vagy egyetemre ment, jókora átalakuláson ment keresztül, és valami zavaros dolog lépett a helyébe, egy svindli, mely szemlátomást könnyedén és közmegegyezéssel valósulhatott meg” – írja Vargas Llosa.

Az idén májusban elhunyt mexikói Carlos FUENTESTÓL, akinek a magyar olvasó számos regényét olvashatta már fordításban, ezúttal egy visszaemlékezés-kötetet vehetünk a kezünkbe. A kötet címe *Personas*, és valóban erről szól: a szerző számára fontos, kedves „űitársak” jegyzéke, számadás a közösen átélt eseményekről, viszontagságokról, tanulságos történetekről, anekdotákról. A kötet hangulata bensőséges, mégsem szentimentális, egyszerre elgondolkodó és szenvedélyes, és bár a műfaj némiképp eltér attól, amit eddig Fuentestól olvashattunk, a stílus változatlan: hibátlan, összetéveszthetetlen próza. A kötetben szereplő személyek kivétel nélkül Mexikó és a világ kulturális életének kiemelkedő alakjai, így például Alfonso Reyes, Luis Buñuel, François Mitterrand, André Malraux, Susan Sontag, Pablo Neruda vagy épp Julio Cortázar.

Ami pedig a friss regénytermést illeti, elsőként a guatemalai Rodrigo REY ROSÁT említjük, aki a napokban megjelent *Los sordos* (Süketek) című regényével máris számtalan pozitív kritikát zsebelt be. A szerzőről a napjainkra ugyancsak kanonikussá vált, ám tragikusan fiatalon elhunyt Roberto Bolaño nemes egyszerűséggel azt mondta: „kiforrott mester, generációm legjobbjá”. A regény két eltűnéssel kezdődik: az egyik egy süket kisfiú, aki egy Guatemala belsejében lévő faluban él, a másik pedig Clara, egy gazdag bankár lánya. A regény krimiszerűen vizsgálja, vajon van-e a két eset között összefüggés, és mi a szerepe Clara szeretőjének, aki egyszeremind a család ügyvédje, a lány testőreinek, apjának, vagy épp az orvosoknak, akik egy gyanús ügyletekkel foglalkozó kórházat üzemeltetnek. A regény azonban túlmutat azon, hogy pusztán krimi legyen: a mai Guatemalaról is tökéletes képet fest, ahogy a *Le Monde* kritikusa fogalmaz, „különlegesen visszafogott, szűkszavú, izgalmas mű. Fölösleges sallangoktól mentes irodalom, ahol a szépség mintha ebből a különös csönd felé hajlásból születne.”

Tavaly már írtunk a kolumbiai Fernando VALLEJÓRÓL, aki akkor a Mexikói Könyvvásár fődíját nyerte meg, most pedig új regény nyel jelentkezik. Az *El cuervo blanco* (A fehér holló) főhajtás Rufino José Cuervo (1844–1911) kolumbiai tudós, humanista előtt, akinek a nevéhez a legnagyobb lélegzetű lexikográfiai tanulmány, a *Diccionario de construcción y régimen de la lengua castellana* köthető. A könyvbemutatón a szerző elmesélte, hogy a regény megírásához végigolvasta azt a közel 1600 levelet, amelyet az Instituto Caro y Cuervo őriz, és amelyeket „don Rufino” mintegy 200 levelezőpartnerrel váltott, ezekben kristályosítva ki az elméletét. Ha a teljes levelezés nem volna elegendő, Vallejo a bogotai Nemzeti Könyvtárban azt az 5200 kötetet is tanulmányozta, amit a neves kolumbiai filológus olvasott, hogy műveltségét feltérképezze. És úgy tűnik, Rufino José Cuervo életművén keresztül Vallejo valami különös, ontológiai istenérvre is rábukkant, művének nem titkolt célja, hogy szentté avassa Cuervót: „hiszen hogyan volt képes egy ilyen jelentéktelen kis ország, mint Kolumbia, olyan nagylelkű, jó-ságos géniuszt szülni, mint amilyen Rufino José Cuervo Urisarri, aki még a középiskolába is alig tette be a lábát, mert mindent a könyvekből tanult, és 38 évesen, amikor Párizsba ért, mégis lényegét tekintve elkészült csodálatos *Diccionario de construcción y régimen de la lengua castellana*-ja, melyben jól-rosszul sikerült kényszerzubbonyba erőszakolnia ezt a zavaros nyelvet? Nos, úgy, hogy Isten létezik. Ez az én grammatikai-lexikográfiai bizonyítékom Isten létezésére és Kolumbia nagyságára.

(Kutasy Mercédesz)

HONNAN JÖNNEK AZ ÖTLETEK?

ORAVECZ GERGELY '12

SZIA, HOGY ALLSZ A KÉPREGÉNNYEL? SZEPTEMBER 10 KÖRNYÉKÉN KELLENE MAJD LEADNOD -- GONDOLTAM, RA'KÉRDEZEK MÁR MOST, MI ÚSSÁG. 😊

AWAJ!

MÉG NEM TUDTAM DOLGOZNI RAJTA, MERT BEJÖTT EGY CSOMÓ HATÁRIDŐS MELŐ. MEGPRÓBÁLOK ÖSSZEÖZNI VALAMIT, DE AZÉRT MEGNYUGTATÓ LENNE TUDNI, HOGY HA NEM SIKERÜL, VAN MIT LEFÖZÖLNŐTŐK HE- LYETTE

TAP TAP TAP

AZT MONDJA, HOGY NINCS SEMMIJÜK TARTALEKBAN, MERT KÉSZPÉNZNEK VETTE A MEGÁLLAPODÁST, HOGY ÉN KÜLDÖK VALAMIT... PEDIG ÉN CSAK AZT KERDEZTEM, HOGY HA SZERETNÉK CSINÁLNI KÉPREGÉNYT, MIKORRA KÉNE ELKÉSZÜLNÖM VELE.

MÁSKOR INKÁBB AKKOR AJÁNLKOZZ BE, HA VAN IS VALAMI ÖTLETED.

EZ AZ, HOGY VOLT, DE MÁR NEM TETSZIK... MOST MEG MÁR NINCS IDÉM IHELETETT HANGULATBA JÖNNI. EDDIG A VIZSGÁIDŐSZAK ÉS A MELŐ, MOST A KÉT ESKÜVŐNK... LEHETETLEN.

SZERINTEM MENNI FOG.

AZ A BAJ, HOGY MINDEN TÖRTÉNETET ELMONDTAK MÁR. VAGY INKÁBB AZ, HOGY ÉN NEM VAGYOK TÖRTÉNETMÉSELŐ. NEM TUDOK KITALÁLNI NARRATÍVÁKAT... A SAJÁT ÉLMÉNEMIBŐL TUDOK MESÉLNI, KICSIBEN. EMELEGRE. KÉSŐBB ÖSSZEJÖHET VALAMI NAGYOBB IS. DE SCHOPENHAUER IS MEGMONDTA, HOGY AZ EMBER FIATALON INKÁBB LYRIKUS, MERT AZ KÖNNYEBB.

JÓ, MERT NÉGY HÓNAPIG MENT NAPONTA. DE TÖREDEKES VOLT, ÉS EZ A LÉNYEG.

AZÉRT A BLOSSZA EGYÁLTALÁN NEM VOLT KIS DOLG.

RAJZOLJ VALAMIT ARRÓL, MIHIGYA HAZÁS ÉLET. EZ MOST NAGYON AKTUALIS LESZ ÚGYIS.

AZÉRT NEM BAJ, HA NEM A LEGNAGYOBB KÖZHELY A TÉMAJA. EGYÉBKÉNT SEM HISZEM, HOGY SOKKAL MÁSABB LESZ, MINT EDDIG VOLT.

SZIA, BÉNEDEGÚZ! HÁT, SAJNOS LEMARADTÁL A NAGY ESEMÉNYRŐL!

AZ HAGYJÁN, DE MOST EGY PÁR NAPIG ITTHON SEM LESZÜNK, HOGY FOGLALKOZZUNK A CICAVAL.

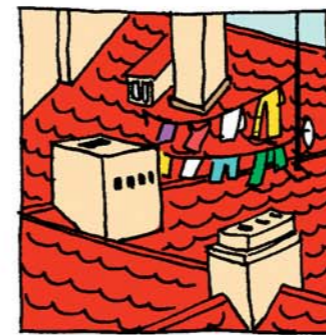
MINDENT BEPÁKOLTÁL?

MAJD NEM... KÉNE VINNI VALAMI OLVASNIVALÓT AZ ÚTRA, NEM?

MÉGISCsak HÉT ÓRÁT LESZÜNK EGY BUSZON.

JÓ, DE GYORSAN, MERT EL FÖGUNK KÉSNI!

ARRA JUTOTTAM... TÖKJÓ, HOGY ÍGY RAJONGASZ PRÁGAÉRT. ETTŐL SZÁMOMBA IS FANTOSSÁ VÁLÍK. MERT AMÚGY NEKEM FIZIKAILAG MAJDNEM MINDEGY, HOL VAGYOK, A LEGTÖBB IDŐT ÚGYIS A FEJEMBEN TÖLTÖM.

EZZEL NEM VAGY EGYEDÜL, KICSIM

JÓ, CSAK ÉN AMÚGY NEM VAGYOK AZ A NÉZELŐDŐ TÍPUS. MAGAMTÓL PÉLDÁUL NEM UTAZGATNÉK. A TANULMÁNYI KIRÁNDULÁSOKAT SEM SZERETTEM SOHA.

SZÁMOMBA EZ A SOK LÁTVÁNYOSSÁG CSAK DÍSZLET, AMI ARRÁ JÓ, HOGY TÖRTÉNNEK E-LŐTTE A DOLGOK. BE KELL INDÍTANIA AZ AGYAMAT, HOGY KAPCSOLÓDNI TUDJAK HOZZA' ÚGY IGAZÁN.

KAFKÁT MÁR BIZTOS MEGHLETTE VOLNA EZ AZ EGÉSZ, ÉS IRTA VOLNA VALAMI GROTESZK VÍZIDT... ÉN ILYET NEM BÍROK KITALÁLNI... ÚGY LÁTSZIK, TÉNYLEG NEM VAGYOK MESELŐ...

AZ A BAJ, HOGY AMIBEN JÓ VAGY, A RÖVID KÉPSOROK, ARRÓL ELDÖNTÖTTED, HOGY NEM AKAROD TÖBBÉ CSINÁLNI, ÉS ERRE TELJESEN RA' VAGY GÖRCSÖLVE.

ENNEK AZ LESZ A VÉGE, HOGY TÉNYLEG NEM FOGSZ TUDNI SEMMIT SEM KITALÁLNI EZENTÚL...

HÉ, GYERE VISSZA! BE VAGY RÚGVA!

LEHET, HOGY TÉNYLEG HAGYNI KENE EGT AZ EGÉSZET A FENÉBE, ÉS INKÁBB ÉLVEZNI A BOLDOG HÁZASÉLETET...

NA ÉS, HA NEM LESZ BELÖLEM MŰVÉSZ? AZÉRT CSINÁLTAM EZT-AZT... ÉS MAJD CSINÁLOK MÁST...

EGY ROHADT NIHILISTA VAGYOK...

JEZUSOM, ÚGY BESZÉLEK, MINT EGY ÖREGEMBER...

JÓ FÁRASZTÓ NAP VOLT EZ IS. MENJÜNK MEG VALAMERRE?
HÁT, TUDSZ MEG JÁRNI? EL-SÉTÁLHATNÁNK ABBA AZ IRÁMBA, AHOL AZOK AZ UTCAZENÉSZEK VANNAK.
RENDBEN.

ELEG SOFAN NÉZIK

JA... TE, NEKED NEM OLYAN, MINTHA AZ A TROMBITÁS A KRISZTIÁN LENNEZ?

HASONLÍT KICSIT...

-DE... HISZEN EZ A KRISZTIÁN! -ÚRISTEN, TÉNYLEG. HOGY KERÜL IDE?

NEM TUDOM! HÓNAPOK ÓTA NEM LEHET VELE ÖSSZEFUTNI, HOGY MEG-BESZÉLJÜK A ZENÉT A KERTI ESKÜ-VÖRE, ERRE PONT AKKOR JÖN PRÁGA'BA, AMIKOR MI -- MEKKORA ENNEK AZ ESÉLYE?

EZ PICIT IJESZTŐ. ÁLLJUNK KÖZELEBB, HÁTHA ÉSZREVESSZ!

OKE--Ú. KICSIM, NÉZD AZT A SÁRGA SZATYROS NŐT

-MINTHA EGY DANIEL CLOWES-KÉPRÉGÉNYBŐL LÉPETT VOLNA ELŐ. -JAJ, SZEGÉNY... MOST MINDENKI ÖT FOGJA NÉZNI.

ÚGY TŰNIK, EZ ÖT NEM ZAVARJA. CSAK ÉLVEZI A ZENÉT.

-Ó, NE-- AZ A FICKÓ TÉNYLEG CSAK AZÉRT ÜL LE MELLE, HOGY A HÁVERJA LE TUDJA FÉNYKÉPEZNI A CSAJT... MEKKORA GENYŐ! -ÉSZREVETTE! --

--DE FÉLREÉRTI!
-Ó, ANYÁM.

EZ SZÜRREALIS!

MÉG MINDIG HIHETETLEN, HOGY TALÁLKOZTUNK A KRISZTIÁNNAL.
ÉN AZON A NŐN NEM TUDOM TUL-TENNI MÁ-GAM

LEHET, HOGY MÉGÍCSKÁK VAN PRÁGÁNAK VALAMI MISZTIKUS OLDALA, AMIT MOST KEZD EL FELTÁRNI...
LEHET. HOL VAGYUNK?
NEM TUDOM

ASSZEM EZ A ZSIDÓNÉ-GYED...

ESTE FÉL HÉLC-KOR.

MIÉRT NEM ÉGNEK A LÁMPÁK?
NÉZD, CICA!

NE! NE SZALADJ EL!
CICC!
CICC!

NEM IS CSAK EGY CICA...

EZEK ITT A ZSIDÓNÉ-METŐBEN LAKNAK ÉJ-SZAKA? ÉS HOL VANNAK NAPPAL?
CIC
CIC

FURCSA ÉRZÉSEM VAN, KICSIM. SZERINTEM MENJÜNK, MIELŐTT...

... TELJESEN BESÖTÉTEDIK...

JÓL VAN, MEHETÜNK. EZEK LE SE SZARNAK.
VÁRJ...
SZERINTE MIT CSINÁL ITT AZ AZ ALAK?
?

JÓ KÉRDÉS. TALÁN VÁR VALAKIRE.
DE VAJON KIRE? NEM PROSTI, CSAK EGY FIATAL LÁNY... KIRE VÁRHAZ ILYEN-KOR A TEMETŐNÉL, EGY VILÁGÍTATLAN UTCÁBAN, AHOL PÁRZÁZ METERES KÖRZETBEN NEM LÁTNI SENKIT?

HÁT...
NYUGTALANÍTÓ... AZ EGYÉL ESTE OLYAN KI-SÉRTETIES... OLYAN... OLYAN, MINT EGY E.T.A. HOFFMANN-NOVELLA!
VAGY INKÁBB MINT EGY POE-ÍRÁS!

IGEN... SZAFFI, EZ AZ! EBBŐL FOGOK KIINDULNI!
TÉNYLEG?
IGEN! EGY RÉMTÖR-TÉNET-SZERŰSÉGET FOGOK KÉSZÍTENI! MEGVAN AZ IHLET!
A TÖR-TÉNET PEDIG... FIGYEL...

... EGY MISZTIKUS, TITKZATOS PRÁGÁBAN BONTAKOZIK MAJD KI, AHOL SEMMI SEM AZ, AMINEK LÁTSZIK. EGY MÉLYEN A FELSZÍN ALATT LÜKTETŐ, GONDOLKODÓ VÁROS - MINDEN HÁZFALA LÉLEGZIK, MINDEN UTCAKÖVE SÓHAJTOZIK, MINDEN AJTÁJA SUTTOG.

DE A SZAVAIT NEM ÉRTHETI BÁRKI, AZ IGAZI ARCÁT CSAK KEVESEN ISMERHETIK. MILYEN TITKOS RESTE-NEK A KACSKARINGÓS, SZÜK UTCÁK?, VALAMI NAGY TITOK LEHET ITT, AMIT EGYSZÖR A MACSKÁK TUDNAK.

A HOLDFÉNY A TEMETŐBE HÍVJA ÖKET. SZÁZAVÁL ÉRKEZNEK, MEGTELEPSTENEK A SÍRKÖVEKEN, ÉS CSAK VÁRNAK, KI TUDJA, MEDDIG.

A JELENSÉGRE SENKI NEM FIGYEL FEL. AHOGY AZT A KÜLÖNÖS ALAKOT SEM LÁTJA SENKI, AKI MINDEN NAP UGYANABBAN AZ ALKONYATI IDŐPONTBAN MUTATKOZIK A TEMETŐ UTCAJÁBAN.

A KÖRNYÉKEN HOGY, HOGY NEM, SOSINCS EGY LÉLEK SEM. LEÜL A BOLTÍVES ABLAKRÉSZBE, MEREDTEN NÉZ ELŐRE EGY PERCIG, MAJD TOVÁBBÁLL. MINDIG UGYANABBAN AZ IDŐPONTBAN – NOHÁ NEM LEHETNE MEGMONDANI, PONTOSAN MELYIK IDŐPONT IS EZ.

ÉS SZEREPEL MÉG A TÖRTÉNETBEN EGY LÁNY IS. EGY RÉMÜLT TEKINTETŰ, GÖNDÖR HAJÚ LÁNY, AKIVEL AKKOR TALÁLKOZUNK ELŐSÖR, MIKOR ELTŰNIK EGY KAPUALJBAN...

EDDIG VAN MEG. MEG NEM TUDOM, HOGYAN KAPCSOLÓDIK ÖSSZE MIND-EZ, DE KI FOGOM TALÁLNI. NA?

MÉG FOGOM, AZ TUTI. VÉGRE VANNAK GONDOLATAIM! ÉS EZ PRA'GÁNAK KÖSZÖNHETŐ.

DE TÉNYLEG! MOST EGÉSZ MÁSMILYENNEK TŰNIK A VÁROS. AZ ÉPÜLETEK, A SZOBROK... HÁT A PRÁST HOZZÁK RÁM. TÖKRE FÖLDÖNTŰLI ÉRZÉS... ADDIG KELL ELKERDE-NEM DOLGOZNI, AMÍG MÉG EMLÉKSEM RA'.

SEGÍTEL EBBEN NEREM, BÉBI? HOLNAP, MIELŐTT VISSZAVÁZUNK, ELKÉNE JÖNNÜNK UGYANEZEKRE A HELYEKRE, ÉS CSINÁLNOD KÉNE EGY RÁFAT FÉNYKÉPET. BÉNING VAGY?

SZUPER! MINDENT MEG KELL ÖRÖKÍTENI, AMI FEL TUDJA IDÉZNI BENNEM EZT A MOSTANI ÉRZÉST. VALAHOGY... VALAHOGY MEG KELL ÖRIZNEM EZT A HANGULATOMAT.

... AZT SAJNOS NEM TUDOM LEFOTÓZNI.

